

**ПРОГРАМА
«ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ ЛУБЕНСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2021 - 2023
РОКИ»**

Зміст

1. Паспорт програми	ст. 3
2. Визначення понять	ст. 4
3. Загальні положення	ст. 4
4. Проблема, на розв'язання якої спрямовано Програму	ст. 5
5. Мета Програми	ст. 5
6. Напрями реалізації Програми	ст. 6
7. Етапи впровадження Програми	ст. 6
8. Обсяги і джерела фінансування Програми	ст. 7
9. Контроль за ходом виконання Програми	ст. 8
10. Очікувані результати виконання Програми	ст. 8
11. Порядок утворення, права та повноваження Координаційної ради	ст. 9
12. Додатки	ст. 11
12.1. Положення про громадський бюджет Лубенської територіальної громади	ст. 11
12.2. Положення про шкільний громадський бюджет	ст. 19
12.3. Бланк-заява проєкту	ст. 27
12.4. Уточнення бланку-заяви проєкту	ст. 31
12.5. Карта аналізу проєкту щодо аналізу змісту та можливості реалізації запропонованого завдання проєкту	ст. 32
12.6. Бланк для голосування	ст. 34
12.7. Звіт про стан реалізації проєкту за рахунок коштів бюджету Лубенської міської територіальної громади	ст. 35

1. Паспорт програми
«Громадський бюджет Лубенської територіальної громади
на 2021-2023 роки»

1	Назва програми	«Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки»
2	Назва розпорядчого документа органу виконавчої влади	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
3	Ініціатори розроблення Програми	Відділ економічного розвитку і торгівлі, відділ інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області
4	Розробник Програми	Відділ економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області
5	Виконавці Програми	Управління, відділи та служби виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області – головні розпорядники бюджетних коштів
6	Мета Програми	Впровадження ефективної системи взаємодії мешканців громади та місцевої влади в бюджетному процесі, залучення мешканців територіальної громади до процесу прийняття рішень, задоволення потреб та покращення рівня життя мешканців Лубенської територіальної громади.
7	Термін реалізації Програми	2021 – 2023 роки
8	Кошти на реалізацію Програми	Бюджет Лубенської міської територіальної громади, інші джерела фінансування, не заборонені чинним законодавством України
9	Орієнтовний обсяг коштів для реалізації Програми	Обсяги фінансування Програми з бюджету Лубенської міської територіальної громади: - на 2021 рік – 500,0 тис. грн. - на 2022 рік – 1000,0 тис. грн. - на 2023 рік – 1000,0 тис. грн.
10	Контроль за виконанням	Лубенська міська рада Лубенського району Полтавської області, виконавчий комітет Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області та Координаційна рада з питань впровадження програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021-2023 роки» відповідно до повноважень

2. Визначення понять

Громадський бюджет (бюджет участі) - це частина бюджету Лубенської міської територіальної громади, з якого здійснюється фінансування визначених безпосередньо мешканцями територіальної громади проєктів, що передбачають реалізацію заходів, виконання робіт та надання послуг, та які стали переможцями конкурсу.

Координаційна рада з питань впровадження програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки» (далі - *Координаційна рада*) – створений розпорядженням міського голови постійно діючий орган, який координує процес виконання основних завдань щодо впровадження та реалізації громадського бюджету Лубенської територіальної громади в межах чинного законодавства України.

Громадський проєкт (далі – *проєкт*) – документ, поданий автором/ авторами відповідно до форми подання проєкту.

Автор – дієздатний громадянин України, який має реєстрацію місця проживання, навчання, роботи, служби чи перебування на території Лубенської територіальної громади Полтавської області.

Голосування – процес визначення жителями громади проєктів-переможців серед поданих проєктів шляхом інтернет-голосування чи паперового голосування.

Встановлення підсумків голосування – підрахунок поданих за кожен із проєктів голосів чи балів.

Проєкти - переможці – проєкти, що відповідно до встановлення підсумків голосування набрали найбільшу кількість голосів чи балів.

Головні розпорядники бюджетних коштів – структурні підрозділи виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області в особі їх керівників, які отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень для реалізації проєктів-переможців.

3. Загальні положення

Програма «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки» (далі - Програма) встановлює та регулює систему взаємодії виконавчих органів Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області та жителів Лубенської територіальної громади Полтавської області щодо реалізації проєктів за рахунок коштів бюджету Лубенської міської територіальної громади.

Громадський бюджет (бюджет участі) – механізм, який передбачає найвищий рівень участі громадян у життєдіяльності громади. Це інструмент, який дає змогу мешканцям фактично брати участь в ухваленні рішень щодо

призначення частини коштів із бюджету Лубенської міської територіальної громади.

Програма розроблена відповідно до норм Бюджетного кодексу України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та з використанням міжнародного досвіду щодо активізації участі громадян у прийнятті рішень та методології реалізації механізмів партиципативного бюджетування.

4. Проблема, на розв'язання якої направлено Програму

Сучасне суспільство має високу соціальну активність, постійно зростає кількість свідомих громадян, які мають бажання долучатись до вирішення проблем у громаді. Відповідно, зростає необхідність у напрацюванні підходів до здійснення місцевого самоврядування.

У той же час, чинне законодавство не дає чітких орієнтирів щодо залучення громадян до процесів місцевого управління та формування бюджету, хоча й пропонує механізми, що можуть бути застосовані при залученні громадських активістів до процесів управління на місцях (громадські слухання, громадські ради).

На сьогодні соціальна активність суспільства вимагає від Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області створення дієвих інструментів співпраці з громадою та долучення громадськості до вирішення місцевих проблем.

Найбільш вдалим світовим досвідом щодо технології залучення громадян до процесу підготовки та прийняття рішень є застосування механізму партиципаторного бюджетування (бюджету участі чи громадського бюджету).

Саме методологія партиципаторного бюджетування (від. англ. participatory budgeting) як форма прямої демократії визначається як відкритий процес дискусії та прийняття рішень, в якому кожен мешканець громади має можливість подати власну пропозицію та шляхом голосування вирішити, в який спосіб витратити частину місцевого бюджету, що є основою цієї Програми.

Громадський бюджет – це не конкурс проєктів, а процес, який полягає в спільному ухваленні рішень мешканцями щодо поліпшення якості життя в громаді. Основою бюджету участі є не змагання авторів проєктів, а їхні спільні дії для поліпшення простору, у якому вони живуть, у довгостроковій перспективі.

5. Мета Програми

Метою Програми є запровадження ефективної системи, інноваційного механізму взаємодії мешканців громади, представників влади й громадських організацій в бюджетному процесі для задоволення потреб та покращення рівня життя мешканців Лубенської територіальної громади, впровадження партиципаторного бюджетування (бюджету участі) на території Лубенської територіальної громади Полтавської області.

6. Напрями реалізації Програми

Реалізація Програми здійснюється за двома напрямками:

1. Громадський бюджет Лубенської територіальної громади

Громадський бюджет Лубенської територіальної громади – це процес взаємодії Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області з мешканцями Лубенської територіальної громади, спрямований на залучення їх до участі в бюджетному процесі через подання проєктів для реалізації їх на території м. Лубен та сільських населених пунктів Лубенської територіальної громади та проведення відкритого громадського голосування за такі проєкти з подальшим фінансуванням з бюджету Лубенської міської територіальної громади їх реалізації.

2. Шкільний громадський бюджет

Шкільний громадський бюджет – це процес взаємодії Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області з учнями закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти віком від 14 років, спрямований на залучення їх до участі в бюджетному процесі через подання проєктів для реалізації їх у навчальних закладах м. Лубен та сільських населених пунктів Лубенської територіальної громади, та проведення відкритого громадського голосування за такі проєкти з подальшим фінансуванням з бюджету Лубенської міської територіальної громади їх реалізації.

Механізм реалізації напрямів Програми визначено у Положенні про громадський бюджет Лубенської територіальної громади та Положенні про шкільний громадський бюджет, які є невід'ємною частиною цієї Програми.

7. Етапи впровадження Програми

1. Проведення інформаційної кампанії для ознайомлення жителів Лубенської територіальної громади Полтавської області про конкурс Громадського бюджету.

2. Прийом проєктів, підготовлених авторами на конкурс Громадського бюджету.

3. Аналіз поданих проєктів, підготовка переліку проєктів, допущених до голосування.

4. Голосування за проєкти, допущені до голосування, жителями Лубенської територіальної громади Полтавської області.

5. Визначення на засіданні Координаційної ради проєктів-переможців.

6. Затвердження рішенням виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області переліку проєктів-переможців конкурсу та обсягів їх фінансування у наступному бюджетному році.

7. Реалізація проєктів-переможців їх виконавцями.

8. Підготовка й оприлюднення звітів про реалізацію виконавцями проєктів-переможців.

Виконання заходів Програми розраховано на 2021 – 2023 роки, точні дати та етапи зазначаються в Положеннях, які є додатками до цієї Програми.

8. Обсяги і джерела фінансування Програми

Фінансування заходів Програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки» здійснюється за рахунок коштів бюджету Лубенської міської територіальної громади (загальний та спеціальний фонди) за кодами програмної класифікації видатків і кредитування місцевих бюджетів.

Фінансування та реалізація проєктів-переможців здійснюється у наступному бюджетному році за роком, у якому проведено конкурс.

Обсяги фінансування заходів Програми розподіляються таким чином:

2021 рік – 500,0 тис. грн. (фінансування проєктів- переможців 2020 р.)

2022 рік – 1000,0 тис. грн. (фінансування проєктів-переможців 2021 р.), в тому числі:

- громадський бюджет Лубенської територіальної громади – 800,0 тис. грн. (в тому числі: на реалізацію проєктів у м. Лубни - 400,0 тис. грн., на реалізацію проєктів у сільських населених пунктах Лубенської територіальної громади – 400,0 тис. грн.);

- шкільний громадський бюджет – 200,0 тис. грн. (в тому числі: на реалізацію проєктів у навчальних закладах м. Лубни - 100,0 тис. грн., на реалізацію проєктів у навчальних закладах сільських населених пунктів Лубенської територіальної громади – 100,0 тис. грн.);

2023 рік – 1000,0 тис. грн. (фінансування проєктів- переможців 2022 р.), в тому числі:

- громадський бюджет Лубенської територіальної громади – 800,0 тис. грн. (в тому числі: на реалізацію проєктів у м. Лубни - 400,0 тис. грн., на реалізацію проєктів у сільських населених пунктах Лубенської територіальної громади – 400,0 тис. грн.);

- шкільний громадський бюджет – 200,0 тис. грн. (в тому числі: на реалізацію проєктів у навчальних закладах м. Лубни - 100,0 тис. грн., на реалізацію проєктів у навчальних закладах сільських населених пунктів Лубенської територіальної громади – 100,0 тис. грн.);

Суми коштів та напрямки їх використання визначаються окремо по кожному проєкту-переможцю, після офіційного оприлюднення результатів голосування та визначення переможців.

По кожному проєкту-переможцю визначеним виконавцем проєкту подається бюджетний запит на наступний бюджетний рік після конкурсного та ґрунтовні розрахунки до нього (з визначенням напрямків використання, назв об'єктів, термінів виконання та іншої необхідної інформації). На підставі поданих бюджетних запитів відповідні суми коштів для реалізації проєктів-переможців передбачаються в проєкті бюджету Лубенської міської територіальної громади на наступний бюджетний рік.

Фінансування заходів Програми може здійснюватися і за рахунок інших джерел, якщо це не суперечить чинному законодавству України.

У частині забезпечення інформаційної кампанії в 2021-2023 роках головним розпорядником бюджетних коштів є виконавчий комітет Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області.

9. Контроль за ходом виконання Програми

Контроль за виконанням Програми здійснюють Лубенська міська рада Лубенського району Полтавської області, виконавчий комітет Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області та Координаційна рада відповідно до її повноважень.

Відповідальні виконавці у процесі виконання Програми забезпечують цільове та ефективне використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації проєктів-переможців (у межах визначених бюджетних призначень).

10. Очікувані результати виконання Програми

Основними очікуваними результатами виконання програми є:

- створення ефективного механізму взаємодії Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області та жителів громади в бюджетному процесі;
- підвищення рівня прозорості процесу прийняття рішень шляхом надання жителям громади можливості безпосереднього впливу на бюджетну політику громади;
- запровадження партиципаторного бюджетування у Лубенській територіальній громаді Полтавської області.

Показниками результативності виконання Програми є звіти про результати реалізації проєктів-переможців, що надаються структурними підрозділами виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області – головними розпорядниками бюджетних коштів, до повноважень яких відноситься реалізація проєктів-переможців.

Бюджет участі є платформою для посилення соціальної згуртованості, реалізації принципів інклюзивності та доступності в громадах, він сприяє появі

генерації лідерів на місцевому рівні та створює нові можливості для активістів, ініціативних груп, організацій громадського суспільства. Організація процесу з боку влади надає можливість спеціалістам отримати нові компетенції та навички. Отже, бюджет участі дає змогу найбільш швидко реагувати на найбільш гострі проблеми в житті громади.

11. Порядок утворення, права та повноваження Координаційної ради з питань впровадження програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки»

Координаційна рада утворюється з представників виконавчих органів Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області (не менше 50% від загальної кількості членів Координаційної ради), громадських організацій, органів самоорганізації населення та депутатів Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області у складі голови ради, заступника голови ради, секретаря ради та членів ради.

Кількісний та персональний склад Координаційної ради затверджується розпорядженням Лубенського міського голови.

Координаційна рада у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України та постановами Кабінету Міністрів України, прийнятими відповідно до Конституції і законів України, та цією Програмою.

Організаційною формою роботи Координаційної ради є засідання, які скликаються у разі необхідності та проводяться за рішенням її голови. Засідання Координаційної ради вважається чинним, якщо на ньому присутні більш як половина її членів.

У разі відсутності на засіданні голови ради, його повноваження виконує заступник голови. Підготовку матеріалів для розгляду на засіданнях Координаційної ради забезпечує її секретар спільно з виконавчими органами Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області.

На своїх засіданнях Координаційна рада приймає рішення, готує пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції. Пропозиції та рекомендації вважаються схваленими, якщо за них проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів Координаційної ради. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

Пропозиції та рекомендації вносяться до протоколу засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем.

До повноважень Координаційної ради належить:

- координація процесу впровадження програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки» ;

- визначення виконавців проєктів – структурних підрозділів виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області - головних розпорядників бюджетних коштів за напрямками.

- розгляд поданих проєктів, проведення аналізу бланку-заяви проєкту щодо повноти та відповідності вимогам до заповнення, розгляд результатів попередньої оцінки, що проведена структурними підрозділами Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області, визначеними виконавцями за напрямками;

- встановлення дати початку прийому проєктів та періоду голосування за подані проєкти, формування переліку проєктів, які допускаються або не допускаються до голосування, формування переліку проєктів-переможців;

- розгляд звітів про стан реалізації проєктів-переможців;

- вирішення спірних питань, які виникають у процесі реалізації Програми;

- участь у проведенні інформаційної та промоційної кампанії для впровадження програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021 - 2023 роки» спільно з виконавчими органами Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області.

Координаційна рада має право:

- отримувати від виконавчих органів Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області, підприємств, установ та організацій (за їх згодою) інформацію, необхідну для виконання покладених на неї завдань, та залучати їх до участі у своїй роботі;

- утворювати для виконання покладених на неї завдань робочі групи;

- організовувати проведення навчань, нарад та інших заходів за потребою;

- визначати уповноваженого представника для проведення покладених на нього завдань, доповідей та співдоповідей з питань впровадження Програми «Громадський бюджет Лубенської територіальної громади на 2021-2023 роки».

Секретар міської ради

Маргарита КОМАРОВА